

FÖRINTELSEN OCH DESS FÖRNEKARE

En diskussion om folkutrotning och om demokratiska fri- och rättigheter med 1997 års *Matti*-affär som belysande exempel

initierad av
Mats Parner

☒☒☒ De exakta talen känner vi inte. Men vi vet att grovt räknat sex miljoner judar dödades utan misskund av de tyska nationalsocialisterna under senaste världskriget och att en rad andra minoriteter – romer, handikappade, Jehovas vittnen, homosexuella m fl – mördades på samma brutala sätt i nära nog industriell skala. Samtidigt är vi medvetna om att historien främst skrivs (och fr a *har* skrivits) av representanter för världskrigets segrarmakter. Det är en omständighet som inte alltid gagnat sanningen.

Om nazismen och nazisternas begreppsvärld har på tok för många alltför bräckliga kunskaper. Som så mycket annat har Tredje riket "hollywoodiserats" i tidstypisk stil, och särskilt en yngre generation vill gärna identifiera nationalsocialismen med ett slags översinnlig urondska.

Själv misstänker jag att detta är en (men bara en!) av orsakerna till att historierevisionister och allehanda förintelseförnekare trätt fram på scenen och trott sig finna en historisk/politisk nisch för sina strävanden. De har velat korrigera och omskriva. Påfallande många av dem har använt genant trubbiga skrivdon, men vissa har kört med sofistikerade kulpennor hela tiden. Ett ärligt uppsåt kan nog inte uteslutas i enstaka fall. Dock återfinner vi den överväldigande majoriteten av krigshistoriens revisionister långt till höger på den politiska skalan, närmare bestämt på den kant där mörkblått tonar i nattsvart eller skjortbrunt.

Men låt oss nu syna tre skilda generationers förnekelse-drabanter i sömmarna med början i vår egen tid och vårt eget snöiga Västerbotten:

☒☒☒ Ulla Karolina Matti hette den 27-åriga lärarinna och forskningsamanuens i sociologi, som fredagen den 5 december 1997 arrangerade en offentlig sammankomst på temat "*Vad vill nazisterna?*" med början klockan 15:00 i hörsal B vid universitetet i Umeå.

Som showens gästföreläsare hade amanuensen inbjudit 23-åriga Dan Rolf Mattias Berner från Stockholm, mera känd som "Danne" i Nätverket Nordland, rasist och inbiten nationalsocialist. Enligt Matti var evenemanget ett led i hennes nyss påbörjade doktorsstudier, där nazismen och i synnerhet nynazismen stod i centrum.

Vi minns att den kuriösa tillställningen fick ett oerhört genomslag i medievärlden. I kölvattnet följde en infekterad pressdebatt, som inte minst behandlade fri- och rättighetsfrågor: innefattar vår grundlagsfästa yttranderätt också nazister och rasideologer av olika schatteringar? Kränker man principen om forskningens oberoende genom att bannlysa rasistiska meningsyttringar vid universitetet? Hade inte Matti och Berner all rätt i världen att handla så som de faktiskt gjorde i demokratins och frihetens namn?

Mot Karolina Mattis introduktionstal finns (och fanns) inte så mycket att anmärka. Jag har läst det. Hon underströk bl a att nynazismen som politiskt/socialt fenomen är alldeles för

viktig för att utan vidare överlämnas till olika medier. Där är förenklingarna regel och sensationshysterin notorisk. Mellan nazisternas självsyn och medias vrågbild finns m a o ett svalg, där forskaren kan operera. Att framställa nazismen som Djävulens påfund leder ingenstans; att bekämpa den med hjälp av inskränkt yttranderätt förfelar sitt syfte.

Efter amanuensens inledningsanförande bestogs podiet av Berner, och själva föreläsningen tog vid. "Vad vill nazisterna?" Jag har tagit del också av "Dannes" tirader. Det anmärkningsvärda är att de på varje punkt gick stick i stäv mot Karolina Mattis jämförelsevis klarsynta teser. Bl a framhöll den unge gästen att han tillhörde de "rasmedvetna" här i landet, vidare att "sanningen är rasistisk och antisemitisk" samt att Hitler-tidens massmord på judar aldrig har ägt rum.

Dessa teman varierades i sega utläggningar utan nyanser och utan historisk insikt.

Matti sade följaktligen **A** och Berner svarade **icke-A**. En sofistikerad introduktion åtföljdes av ren och brun propaganda av enklaste sort. Amanuensens "forskarsvalg" lyste med sin frånvaro däruppe i norr, och gästföreläsaren spelade rollen som förhärdad dogmatiker.

Men förmodligen var det precis detta som var avsikten. För i samma ögonblick som "Dannes" stallbröder langade fram videoutrustningen i hörsal B och utan skrupler började filma seansen, så framstod evenemangets karaktär i blyxtbelysning (t o m i dubbel bemärkelse)! Det handlade rimligtvis inte om att doktoranden KM med originella metoder skulle få chansen att vidga sina kunskaper. Det egentliga syftet var i stället att åt eftervärlden bevara ett (ny)nazistiskt brandtal inom ett svenskt universitets fyra väggar för vidare leverans till inhemska meningsfränder och, kan man gissa, till den internationella marknaden.

Om Karolina Matti agerat förnuftigt, så skulle hon utan att tveka ha slängt ut "Dannes" vänner i samma stund som de monterade upp sin videokamera. Att filma är visserligen inte kriminellt i sig men får ändå anses oetiskt under just de betingelser som förelåg.

Slutsatsen ger sig själv: om nu videofilmandet var själva poängen, så kan sammankomsten vid universitetet i Umeå den 5 december 1997 med fördel rubriceras som en nynazistisk kupp. Det är väl också så den kom att betraktas av de juridiska instanserna.

Den 16 juni 1998 dömdes Berner till en månads internering för "hets mot folkgrupp" av Umeå tingsrätt, samtidigt som Matti fick dagsböter och villkorlig dom för "medhjälp" till detta brott. I hennes fall var domslutet unikt: aldrig tidigare hade en svensk medborgare förklarats skyldig enligt den lagparagrafen. Senare fördubblade hovrätten "Dannes" straffsats och gav honom två månaders fängelse, ånyo för "hets mot folkgrupp".

Tilläggas kan att det i Sverige inte är kriminellt att bestrida förintelsen i tal eller skrift. Hävdar man däremot att sanningen är rasistisk och/eller antisemitisk, så begår man ett brott.

Med tanke på det faktiska händelseförloppet uppe i det snöiga Västerbotten i december månad 1997, så är det svårt att harmas över domsluten. Självt anser jag att våra dömande myndigheter gjorde rätt som fällde och inte friade. En annan sak är att "hets mot folkgrupp" ibland tenderar att omstöpas till åsikt brott i stället för hets brott; som juridisk finess är denna hetsparagraf inte något att vara stolt över; den bär godtyckets prägel och tillhör kautschukavdelningen.

Men är ändå inte yttranderätten fundamental i Sverige? Låt vara att doktoranden Matti agerade obunden av alla tänkbara konventioner, men av vilka konstiga skäl skulle hon, som doktorand, förmenas rätten att gå direkt till källan, dvs till edsvurne Berner så som nu skedde?

Tydde inte hennes mått och steg i själva verket på både djärvhet, initiativkraft och självständighet?

Jo, det hade jag troligen skrivit, om hon bara spelat med öppna kort!

Men nu ordnades hela jippet smygvägen. Karolina Matti frågade aldrig sin handledare till råds om Berner-mötet, och hon konsulterade heller inte det forskarnätverk hon tillhörde (vilket hon enligt reglementet var skyldig till). På sociologiska institutionen visste inte en endaste själ vad som konkret var i görningen. Än mindre utlystes evenemanget på normalt sätt. En enda affisch sattes upp på undanskymd plats, där gästföreläsaren titulerades ”skribent”; enbart amanuensen själv kände till att en militant nazist befann sig i kulisserna. Inga åtgärder föranstaltades i syfte att bemöta dennes/”Dannes” påståenden. Det är i sig grundlagsvidrigt: i Sverige har lärare inte någon laglig rätt att iakttä väpnad neutralitet gentemot nazistiska lärosatser. Slutligen ägde det famösa nazi-konsiliet rum en fredagseftermiddag inför blott ett fåtal (illa berörda) lyssnare; att samla en större publik tycks inte ha legat i arrangörens intresse – däremot att förevisa det som sades i svart uppå videovitt.

Beaktar man allt detta, så tycks det mig stört omöjligt att försvara Karolina Mattis sak. Allt tal om yttrandefrihet och oberoende forskningsmetodik blir med ens irrelevant.

Inte heller stärkte Matti sitt personliga aktieinnehav genom att slå ihop sina påsar med Berners dito; lagom till julen 1997 hade de två etablerat en parrelation.

För ”Danne” väntade ytterst obehagliga överraskningar i ett långt senare livsskede: i början av april 2003 uppdagade man att det var Berner som nio år tidigare i en privat hämndaktion dödat en lärare med kniv på Hornsgatan i Stockholm. När dådet blev känt, tillhörde gärningsmannen inte längre den ”nationella rörelsen” i Sverige. Vilket onekligen får ses som en ödets ironi...

☞☞☞ Fransmannen Robert Faurisson, en gång verksam som professor i litteraturhistoria, är en av de mest (ö)kända historierevisionisterna och numera en alltigenom sorglustig figur; med åren har denne man blivit något av internationell symbol för allsköns förintelse-förnekande.

Men de påståenden Faurisson gjorde i slutet av 1970-talet var från historisk utgångspunkt fullt legitima. Han menade *att* de judiska offren för Tredje rikets bödlar var färre än man vanligtvis anser; *att* de allierades propaganda från andra världskrigets slut kom att skymma sikten för det verkliga händelseförloppet; *att* krematorieugnarnas existens aldrig kunnat verifieras (inte ens i Polen); *att* nazisternas blodiga tyranni (som han alltså erkände!) inte skilde sig kvalitativt eller principiellt från annan blodig terror. Vidare ansåg han *att* det aldrig förelegat några uttryckliga order om massakrer eller judepogromer från Hitlers sida.

Faurisson hade studerat nazism och krigshistoria i årtionden och lanserade talrika dogmer med ungefär samma innebörd som ovan. Av hans utsagor var en mindre del troligtvis riktiga, andra ytterst svårbedömda och det mesta antagligen felaktigt. Det hade kunnat avgöras i fria debatter på normalt sätt i fransk och utländsk press och andra media. Sanningen kan segra blott i frihet!

Men någon ärlig debatt kom aldrig till stånd. I stället fick vi den makabra ”Faurisson-affären”.

Med hjälp av polis och domstol fråntogs professorn sina utkomstmöjligheter och åtalades först nere i Lyon för att ha torgfört åsikter i strid med goda seder (1979-06-27), senare i Paris för att med avsikt ha förfalskat historien (*”volontairement faussé la présentation de*

l'Histoire”). Det innebär att Robert Faurisson utsattes för justitiemord. Att hysa åsikter ”i strid med goda seder” och att ”medvetet förfalska historien” är nämligen, som rättslig advokatyr, sjutusen resor värre än våra kärnsvenska hetsparagrafer.

Noam Chomsky var en av de få som visade prov på civilkurage genom att, på rent principiella grunder, plädera för den åtalades akademiska friheter och demokratiska rättigheter. Det gjorde han lika självklart som lidelsefritt, och exemplet borde ha manat till efterföljd. Men än i denna dag heter det, inte minst i svensk debatt, att Chomsky ”ställde sig på Faurissons sida” i sin syn på förintelsen. Även Jan Myrdal intervenerade i en serie tidningsartiklar till professorns fördel och betonade att det i princip alltid är *meningsmotståndarens yttranderätt*, som man har att slå vakt om. ”Lögnens frihet är sanningens förutsättning!” Vidare skrev Myrdal att Faurisson som forskartyp tycktes ”ovanligt envis” och närmast framstod som ett slags ”högerliberal anarkist”.

De senare formuleringarna var möjligen troskyldiga. Men de kan faktiskt ha varit korrekta, när de en gång skrevs ner (i mars 1981). Rent principiellt spelar det strängt taget ingen roll.

För oss som väktare av våra ”motståndares yttranderätt” har det inte heller någon betydelse att Robert Faurisson med tiden blivit såväl antisemit som pronazist och därmed förvandlats till en krumelur i politikens marginal. Också detta är väl en historiens ironi. Rättsövergripenheten i slutet av 70-talet, ”Faurisson-affären”, kom att få ödesdigra följder inte minst för professorn själv.

☞ Vad som närmast sett beseglade monsieur Faurissons öde och blev utslagsgivande för hans karriär var det faktum att han tidigt kom att läsa Paul Rassiniers böcker. Denne Rassinier (1906-1967) är på sitt vis chefsspindeln i förintelse- och förnekelsenätet och en gestalt med ett närmast osannolikt livslopp:

Redan 1922, som 16-åring, blev Rassinier medlem i franska kommunistpartiet, från vilket han uteslöts efter ca tio år. Obetydligt senare gick han med i socialistpartiet, arbetade fackligt, blev inom kort en av centralfigurerna och definierade sig fr o m nu som pacifist. Under världskriget slöt han sig till motståndsrörelsen och blev ledande även i kampen mot de tyska ockupanterna; bl a tillhörde han grundarna av ”Libération-Nord”. Men 1943 arresterades han av Gestapo och torterades svårt. Därefter satt han internerad i koncentrationslägren Buchenwald och Dora i c:a nitton månader och var, då han frisläpptes, tydligt märkt av umbäranden.

Socialisten/pacifisten Rassinier gav ut en första bok om lägerlivet på eget förlag 1948 och en andra bok två år senare. I dessa båda volymer lanserade han teser som gjorde honom till var mans niding i hela Frankrike och som Robert Faurisson i ett senare skede råkade snubbla över.

Bland mycket annat skrev Rassinier i sina två böcker att ledande kadrer i främst de europeiska kommunistpartierna samarbetat intimt med SS och fångledningarna i lägren, detta för att spara de ”bästa” krafterna till den vidräkning som stundade efter kriget. Både mat- och klädransoner hade med viss konsekvens stulits från de gemena fångarna och tillställts en kommunistisk elit. På det viset kunde massdöden i förintelselägren förklaras. Vanligt folk svält ihjäl i drivor. Nog fanns gaskammare, men deras existens var ändå av det mytiska slaget; de spelade aldrig någon huvudroll i det allmänna massavlivandet.

Till detta skall läggas att Rassinier brännmärkte en lång rad personer i den motståndsrörelse som utkristalliserades i Frankrike efter krigsslutet. De här existenserna hade förvisso inte gjort motstånd under kriget; på den tiden sov de med fienden.

Ja, det är alltså med Paul Rassinier som allting tar sin början! Man kan fråga sig, ifall "Danne" verkligen kände till det, när han predikade uppe i hörsal B för sju år sedan...